

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

дисципліни

“ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ”

(для бакалаврів, спеціалістів)

Київ 2017

Підготовлено професором кафедри цивільно-правових дисциплін
Р. Б. Прилуцьким, старшим викладачем Г. О. Радченко

Затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін (протокол № 10
від 21.05.08)

Перезатверджено на засіданні кафедри господарського, трудового права та
цивільно-правових дисциплін (протокол № 1 від 31.08.17)

Схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту права (протокол № 8 від
31.08.17)

Прилуцький Р. Б., Радченко Г. О. Навчальна програма дисципліни «Право
інтелектуальної власності» (для бакалаврів, спеціалістів). – К.: ДП «Вид. дім
«Персонал», 2017. – 26 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст
дисципліни “Право інтелектуальної власності”, вказівки до виконання
контрольної роботи, питання для самоконтролю та список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2017
© ДП «Видавничий дім «Персонал»,
2017

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма дисципліни “Право інтелектуальної власності” розроблена з урахуванням вимог класифікаційної характеристики зі спеціальності “Правознавство”, ґрунтується на Цивільному і Господарському кодексах України та інших нормативно-правових актах, а також міжнародному законодавстві, що регулює відносини, пов’язані з інтелектуальною діяльністю.

Метою дисципліни є глибоке засвоєння студентами знань щодо правового регулювання відносин, які виникають у процесі виникнення, використання, регулювання та охорони об’єктів інтелектуальної власності.

Завданням дисципліни є формування у студентів спеціальних знань щодо загальних положень права інтелектуальної власності, її видів та змісту, поняття об’єктів і суб’єктів права інтелектуальної власності, підстав виникнення, умов і порядку використання її результатів, правового регулювання з урахуванням положень міжнародно-правового захисту.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати науково-теоретичні та практичні положення про право інтелектуальної власності, особливості правового регулювання, основні міжнародно-правові акти, норми Цивільного і Господарського кодексів України, закони та інші нормативно-правові акти, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності, порядок їх застосування, закріплення та правовий захист майнових та немайнових прав на об’єкти права інтелектуальної власності, спеціальну науково-методичну та іншу юридичну літературу.

уміти правильно визначати види, об’єкти і суб’єкти права інтелектуальної власності, забезпечувати юридичне оформлення відповідних прав, тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти, судову практику з метою прийняття обґрунтованих рішень у спірних відносинах, що виникають у процесі використання інтелектуальної власності та її захисту;

Предметним орієнтиром при вивченні дисципліни “Право інтелектуальної власності” є тематичний план, який складений відповідно до змістових модулів.

Об'єм необхідного програмного матеріалу визначений у розділі “Зміст дисципліни”. Для полегшення контролю і самоконтролю отриманих студентами знань програма містить перелік питань для самоконтролю. Список рекомендованої літератури містить перелік основних науково-теоретичних і практичних джерел, що стане важливою підмогою при вивченні дисципліни. Для полегшення навчання та підвищення його ефективності необхідно додатково використовувати Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Право інтелектуальної власності”. Перелік нормативно-правових актів міститься в Робочій навчальній програмі дисципліни “Право інтелектуальної власності”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“Право інтелектуальної власності”

	№ пор.
	1
	2
	3
	4
	5
	6
	7
	8
	9
Разом годин	90

ЗМІСТ
дисципліни
“Право інтелектуальної власності”.

Змістовий модуль I. Загальні положення права інтелектуальної власності

Тема 1. Поняття права інтелектуальної власності

Історія становлення та розвитку правової охорони результатів інтелектуальної власності. Загальна характеристика основних теорій у сфері права інтелектуальної власності.

Поняття та зміст права інтелектуальної власності. Поняття творчої діяльності та її результатів. Право інтелектуальної власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Співвідношення понять інтелектуальна власність та власність. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.

Види права інтелектуальної власності. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Результати творчої діяльності як об'єкти правовідносин у сфері інтелектуальної власності. Інші результати діяльності як об'єкти права інтелектуальної власності. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням. Використання об'єкта права інтелектуальної власності. Передання майнових прав інтелектуальної власності. Здійснення права інтелектуальної власності, яке належить кільком особам.

Строк чинності прав інтелектуальної власності

Література [4–6; 15; 19-28; 30; 31; 33; 35; 36; 38; 40;43]

Тема 2. Джерела права інтелектуальної власності

Джерела права інтелектуальної власності та їх систематизація.

Нормативно-правові акти як джерела права інтелектуальної власності. Конституція України як основне джерело права інтелектуальної власності.

Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України як джерела права інтелектуальної власності. Закони України як джерела права інтелектуальної власності.

Підзаконні нормативно-правові акти в системі джерел права інтелектуальної власності. Міжнародно-правові акти у сфері інтелектуальної власності: поняття, види та загальна характеристика. Угода ТРІПС: загальна характеристика.

Література [4-6; 15; 19-28; 30; 31;33]

Тема 3. Суб'єкти права інтелектуальної власності

Суб'єкти права інтелектуальної власності. Творець. Автор як суб'єкт права інтелектуальної власності. Визначення авторства. Поняття співавторства та його види. Особисті немайнові та майнові права автора: поняття, ознаки та види. Охорона прав автора.

Володільці прав інтелектуальної власності. Набуття прав володіння та їх охорона. Правове становище роботодавців як суб'єктів права інтелектуальної власності.

Правонаступництво та спадкоємство прав інтелектуальної власності. Держава як володільць прав інтелектуальної власності. Вільні користувачі прав інтелектуальної власності.

Правове положення патентознавців.

Література [4; 5; 13; 19-28; 31; 33]

Тема 4. Об'єкти права інтелектуальної власності

Поняття, ознаки та зміст об'єктів права інтелектуальної власності. Літературні та художні твори як об'єкти права інтелектуальної власності. Комп'ютерні програми, компіляції даних (бази даних), компонування (топографії) інтегральних мікросхем як об'єкти права інтелектуальної власності. Загальна характеристика виконання як об'єкта права інтелектуальної власності. Фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення як об'єкти права інтелектуальної власності. Характеристика наукових відкриттів. Правове регулювання винаходів,

корисних моделей, промислових зразків та раціоналізаторських пропозицій. Сорти рослин та породи тварин як об'єкти права інтелектуальної власності. Правове регулювання комерційних (фірмових) найменувань, торговельних марок, географічних зазначень та комерційної таємниці.

Способи використання об'єктів права інтелектуальної власності.

Література [4; 5; 14-16; 19-22; 24-28; 31; 33]

Тема 5. Захист та охорона права інтелектуальної власності

Порушення права інтелектуальної власності та його наслідки. Поняття правового захисту інтелектуальної власності. Форми захисту прав інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності судом. Суб'єкти звернення за захистом інтелектуальної власності. Процесуальні гарантії захисту прав інтелектуальної власності. Судова практика захисту прав інтелектуальної власності. Виконання рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності.

Позасудові форми захисту прав інтелектуальної власності.

Реєстрація прав на об'єкти інтелектуальної власності. Державний контроль в сфері інтелектуальної власності. Повноваження державних органів у сфері інтелектуальної власності. Охорона прав інтелектуальної власності нормами адміністративного та кримінального права.

Література [4-8; 13-16; 19-28; 31; 33; 38; 44; 46]

Змістовий модуль II. Форми інтелектуальної власності

Тема 6. Авторське право

Поняття та ознаки авторського права. Авторське право в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Загальна характеристика джерел авторського права.

Об'єкти авторського права. Літературні та художні твори, комп'ютерні програми, компіляції даних (бази даних), якщо вони за добором або

упорядкуванням їх складових є результатом інтелектуальної діяльності, інші твори. Твори, які не є об'єктами авторського права. Авторське право та право власності на носій авторських прав. Майнові та особисті немайнові права автора. Майнові права володільця. Виникнення авторського права.

Суб'єкти авторського права. Співавторство.

Право слідування та строки охорони авторських прав. Перехід, передача авторського права. Охорона авторським правом творів, розміщених в Інтернеті. Види та зміст авторських прав в Інтернеті. Охороноспроможність за авторським правом матеріалів, розміщених у мережі Інтернет.

Використання твору. Опублікування твору (випуск твору у світ). Використання твору за згодою автора. Випадки правомірного використання твору без згоди автора. Право автора на частку від суми продажу оригіналу твору. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір. Правові наслідки закінчення строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір.

Поняття та ознаки авторського ліцензійного договору. Загальна характеристика окремих видів авторських ліцензійних договорів. Міжнародна торгівля ліцензіями. Поняття, ознаки, зміст, порядок укладення та виконання договорів на створення, видання, розповсюдження та використання об'єктів авторського права. Відповідальність сторін за неналежне виконання чи невиконання авторських договорів.

Поняття та способи охорони авторських прав. Загальна характеристика способів захисту авторських прав. Порядок захисту авторських прав. Захист авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет.

Література [2; 4-7; 11; 14; 15; 17; 19-21; 26-33; 35; 39-44]

Тема 7. Суміжні права

Поняття та ознаки суміжних прав. Види суміжних прав. Об'єкти суміжних прав – виконання, фонограми, відеограми, програми (передачі) організацій мовлення.

Суб'єкти суміжних прав. Виникнення суміжних прав.

Майнові права інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав.

Використання виконання, фонограми, відеограми та передачі (програми) організації мовлення. Строки чинності суміжних майнових прав. Реалізація суміжних прав.

Поняття та засоби охорони суміжних прав. Загальна характеристика способів захисту суміжних прав. Порядок захисту суміжних прав.

Література [2; 6; 15; 19-21; 26-28; 30; 31; 33; 35; 39; 44; 45]

Тема 8. Право промислової власності

Поняття та ознаки права промислової власності. Джерела права промислової власності та їх загальна характеристика. Правові засади державного регулювання промислової власності в Україні. Набуття та зміст права промислової власності.

Поняття та ознаки винаходу як об'єкта права промислової власності. Суб'єкти винахідницьких правовідносин, їх права та обов'язки. Підстави виникнення, зміни та припинення винахідницьких правовідносин. Види винаходів. Придатність винаходу для набуття права інтелектуальної власності на нього. Формула винаходу та її правове значення. Порядок отримання патенту на винахід.

Поняття та ознаки корисної моделі як об'єкта права інтелектуальної власності. Пріоритет винаходу (корисної моделі). Умови патентоспроможності винаходу та корисної моделі. Придатність корисної моделі для набуття права інтелектуальної власності на неї. Майнові права інтелектуальної власності на корисну модель.

Поняття та ознаки промислового зразка як об'єкта права інтелектуальної власності. Придатність промислового зразка для набуття права інтелектуальної власності на нього. Майнові права інтелектуальної власності на промисловий зразок.

Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Захист права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок.

Поняття та ознаки недобросовісної конкуренції. Міжнародно-правова регламентація захисту від недобросовісної конкуренції. Загальна характеристика

законодавства України, що закріплює захист від недобросовісної конкуренції. Види захисту від недобросовісної конкуренції. Правова характеристика недобросовісної реклами, демпінгу, промислового шпіонажу та підкупу покупців конкурента. Система органів управління у сфері захисту від недобросовісної конкуренції. Захист від недобросовісної конкуренції.

Література [1; 3-7; 9; 11; 12; 15; 18-21; 26-28; 30; 31; 33-35; 37; 41]

Тема 9. Інші форми інтелектуальної власності

Поняття та ознаки компонування інтегральної мікросхеми. Законодавство у сфері права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Придатність компонування інтегральної мікросхеми для набуття права інтелектуальної власності на нього. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Суб'єкти права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Майнові права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Дострокове припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Визнання прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми недійсними. Право попереднього користувача на компонування інтегральної мікросхеми. Захист права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Охорона репрографії. Аудіо- і відеозаписи. Супутники: типи супутників. Поширення по кабелю.

Поняття та об'єкти раціоналізаторської пропозиції. Загальна характеристика законодавчих актів у сфері права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції. Суб'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Права суб'єктів права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Захист права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.

Правова охорона селекційних досягнень. Поняття сорту рослин та породи тварин. Види прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин. Суб'єкти права інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин, засвідчені патентом. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин. Порядок та умови патентування сортів рослин та порід тварин. Правова охорона селекційних досягнень в деяких зарубіжних країнах.

Правова природа засобів індивідуалізації товаровиробників. Поняття та ознаки товарного знака. Комерційні найменування та їх види. Роль та функції товарних знаків в суспільному виробництві. Загальна характеристика законодавчих актів про знаки на товари та послуги. Види знаків та вимоги, яким вони мають відповідати, щоб набути правової охорони. Зміст права власності на товарний знак. Особливості дії права на знак. Міжнародно-правовий захист від комерційних підробок. Набуття права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення.

Література [4-7; 9; 10; 15; 19-21; 26-28; 30; 31; 33-35; 37]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота складається із теоретичного завдання, що складається із двох питань та задачі. Теоретичне завдання необхідно виконати у письмовій рефератній формі шляхом викладення повних та обґрунтованих відповідей на поставлені питання. Відповіді на питання мають даватися з посиланням на нормативно-правові акти і науково-теоретичні джерела з теми завдання. Посилання на літературу необхідно робити у квадратних дужках, вказуючи відповідний номер джерела за списком використаної літератури та номер сторінки. Необхідно проаналізувати Конституцію України, Цивільний кодекс України, за необхідності інші кодекси, закони та підзаконні нормативні акти, що регулюють досліджуване питання, навчальну та наукову літературу, наявну судову практику з тим, щоб показати поняття, особливості правового регулювання відносин, понять, інститутів, що стосуються даної теми, наявні протиріччя, складнощі застосування правових норм чи неврегульованість певних питань, науково-теоретичні погляди, позиції та ін.

Вирішення задачі повинне ґрунтуватися на відповідних положеннях нормативно-правових актів, розкривати всі спірні аспекти і містити повні відповіді на додаткові питання.

У кінці роботи надається “Список використаної літератури”, де вказуються нормативно-правові акти та науково-теоретичні й навчально-методичні джерела, на які студент посилається при написанні роботи. Список складається з наданням повної назви нормативно-правового акта, автора (авторів) підручника, монографії, статті тощо.

Титульний лист оформлюється відповідно до методичних вказівок щодо оформлення контрольних робіт. Студент повинен підписати роботу, зазначивши дату її виконання, і у зазначений строк подати на перевірку.

Завдання для контрольних робіт складені у дев'яти варіантах. Варіант контрольної роботи вибирається за останньою цифрою номера залікової книжки.

Наприклад, якщо остання цифра залікової книжки “1”, то студент повинен виконувати перший варіант контрольної роботи і т. д.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Поняття та загальна характеристика права інтелектуальної власності.
2. Правова охорона винаходів.

Задача

Кілька авторів створили малюнки, які згодом були використані ТОВ “Ліра” при виробництві Чайних сервізів. Автори вимагали від ТОВ “Ліра” укладення з ними договору на використання їх рисунків, з тієї причини, що на всі твори, в тому числі й на ті, що виконані в порядку службового завдання, авторське право належить самим авторам.

ТОВ “Ліра” відмовило задовольнити вимоги авторів, оскільки у трудовому договорі між ними зазначено, що право на використання всіх творчих результатів інтелектуальної власності працівників належить ТОВ “Ліра”. Більше того, ТОВ “Ліра” вважає, що в цьому випадку автори створили промислові зразки, а не твори, що охороняються авторським правом.

Вирішити спір.

Варіант 2

1. Джерела права інтелектуальної власності.
2. Корисна модель як об’єкт права інтелектуальної власності.

Задача

Радіостанція “Лотос” в рубриці “Останні новини науки та техніки” передала в ефір опубліковану в журналі статтю Іванова М. “Результати дослідження дна континентального шельфу України”. Іванов М. заявив вимогу до радіостанції “Лотос” про сплату йому винагороди. Радіостанція “Лотос” заявлену вимогу відхилила, посилаючись на те, що згідно з авторським законодавством всі

опубліковані наукові статті можуть транслюватися в ефірі без згоди автора цієї статті та без сплати йому винагороди.

Вирішити спір. В яких випадках чинне законодавство у сфері авторського права допускає використання творів науки без згоди автора та сплати йому винагороди?

Варіант 3

1. Об'єкти суміжних прав та їх загальна характеристика.
2. Винахід як об'єкт права інтелектуальної власності.

Задача

Громадянин К. зробив тюнінг своєї машини, серед елементів якого було відтворення на бампері та дверцятах автомобіля картини художника Васько. Якось, гуляючи вулицями міста, художник Васько побачив свої відтворені картини на автомобілі громадянина К. Вважаючи, що його права порушені, художник звернувся за консультацією до юриста.

Які роз'яснення може отримати художник?

Варіант 4

1. Міжнародно-правові акти у сфері інтелектуальної власності.
2. Раціоналізаторська пропозиція як об'єкт права інтелектуальної власності.

Задача

Місцевий конструктор-самоучка Вайцех В., облаштовуючи свою кухню, змінив зовнішні панелі холодильника “Днепр” чим зробив його самобутнім (індивідуальним). З часом фото цього зміненого холодильника з'явилося в журналі “Домашній затишок” із статтею про те, як гарно можуть виглядати серійні речі при деяких їх змінах. Власник підприємства-виробника холодильника “Днепр”, побачивши статтю в журналі, вирішив, що своїми діями Вайцех В. порушив його права як власника авторського свідоцтва на промисловий зразок та звернувся за роз'ясненнями до юриста.

Які роз'яснення може отримати власник підприємства-виробника холодильника “Днепр”?

Варіант 5

1. Теорії права інтелектуальної власності.
2. Види ліцензійних договорів та їх загальна характеристика.

Задача

Магазин “Деврож” в рекламі (тривалістю в 30 секунд) себе та своєї продукції по телебаченню та радіомовленню використовував для музичного супроводу своєї реклами частини сучасних популярних творів. Автор одного з таких творів, почувши рекламу, вирішив, що рекламодавець порушує його авторські права та звернувся за роз’ясненнями до юриста.

Які роз’яснення може отримати автор музичного твору?

Варіант 6

1. Авторське право: поняття та загальна характеристика.
2. Товарний знак як об’єкт права інтелектуальної власності.

Задача

Швейне підприємство “Zimaletto” підготувало літню колекцію одягу на конкурс та вирішило отримати охоронні документи на оригінальні елементи одягу, які втілились як в його зовнішній вигляд так і в технологію крою.

Який правовий режим охорони на свої екземпляри одягу може отримати швейне підприємство “Zimaletto” та які охоронні документи?

Варіант 7

1. Правовий захист права інтелектуальної власності.
2. Сорти рослин і породи тварин як об’єкти права інтелектуальної власності.

Задача

Виробник (ЗАТ) мінеральних вод “Кришталеве дзеркало” видобуває та розливає мінеральну воду, яка поступає в торгівельну мережу. Таке ЗАТ має відповідні документи на видобуток та зареєстровану торгівельну марку “Кришталеве дзеркало”, яка збігається з назвою географічного місця, де знаходиться скважина. Проте виробник (ЗАТ) мінеральних вод “Кришталеве

дзеркало” з технічних причин повністю не може відкачувати необхідну кількість мінеральної води із скважини, тому кілька ТОВ у встановленому законодавством порядку отримали дозвіл на довідкачування мінеральної води із скважини та почали продавати мінеральну воду, а на пляшках такої води зазначили назву “Кришталеве дзеркало” за місцем видобутку.

Чи порушують своїми діями ТОВ права ЗАТ? Яким чином мають врегулюватися відносини між ЗАТ та ТОВ?

Варіант 8

1. Суміжні права: поняття та загальна характеристика.
2. Юридична відповідальність за порушення законодавства у сфері інтелектуальної власності.

Задача

Кінолог-дресирувальник Зацепа розробив унікальну методику дресирування службових собак. Ефективні результати такої дресировки відзначалися призовими місцями на виставках та змаганнях. Згодом Зацепа вирішив отримати охоронний документ і реалізовувати записи своїх уроків на касетах та CD дисках. За допомогою він звернувся до юриста.

Чи можна отримати охоронний документ на методи? Який правовий режим охорони записів уроків дресирувальника на матеріальних носіях?

Варіант 9

1. Суб’єкти права інтелектуальної власності.
2. Право промислової власності: поняття та загальна характеристика.

Задача

Матьора М. написав дванадцять пісень для музичного альбому. Відповідно до укладеної ним усної угоди зі студією звукозапису остання виробила 4 тисячі CD-дисків з цими піснями, за що Матьора сплатив студії 20000 грн. Крім того, власник студії заявив, що продаж дисків і наступні їх випуски Матьора має здійснювати тільки через студію.

Через кілька місяців Матьора почув в одній із радіопередач виконання однієї із своїх пісень, розміщених на диску. Він звернувся до радіо з вимогою про сплату йому гонорару за використання його пісні. На радіо йому пояснили, що диск із піснями і дозвіл на його використання в ефірі редакція радіо отримала від студії звукозапису, яка таким чином намагалась зробити рекламу пісням Матьори.

Чи обґрунтовані вимоги студії звукозапису? Які права виникли у Матьори і студії у зв'язку з виробництвом дисків? Хто має право на реалізацію дисків, використання пісень, розміщених на них, і на надання права на їх використання (виконання)? Чи повинне радіо виплатити Матьорі гонорар? Яка форма оформлення права на продаж дисків та виконання пісень може бути використана у даному випадку?

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Історія становлення та розвитку правової охорони результатів інтелектуальної власності в Україні та в світі.
2. Загальна характеристика основних теорій у сфері права інтелектуальної власності.
3. Поняття й зміст права інтелектуальної власності.
4. Поняття й види прав інтелектуальної власності.
5. Право інтелектуальної власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні.
6. Результати творчої діяльності як об'єкти правовідносин у сфері інтелектуальної власності.
7. Джерела права інтелектуальної власності.
8. Нормативно-правові акти як джерела права інтелектуальної власності.
9. Види джерел права інтелектуальної власності.
10. Обмеження права інтелектуальної власності.
11. Загальна характеристика міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність.
12. Первинні та вторинні суб'єкти авторського права.
13. Поняття співавторства та його види.

14. Нероздільне співавторство.
15. Категорія "автор" (творець) у праві інтелектуальної власності.
16. Особисті немайнові та майнові права автора: поняття, ознаки та види.
17. Набуття авторського права на твір.
18. Охорона прав автора.
19. Винахід і права на нього.
20. Відповідальність за порушення авторських прав.
21. Правове становище роботодавців як суб'єктів права інтелектуальної власності. Держава як володілець прав інтелектуальної власності.
22. Взаємовідносини автора і користувача, автора і суспільства.
23. Майнові права автора твору.
24. Організації колективного управління майновими правами авторів.
25. Передача майнових авторських прав іншій фізичній чи юридичній особі.
26. Особисті немайнові права автора.
27. Поняття, ознаки та сутність об'єктів права інтелектуальної власності.
28. Ознаки охороноспроможності об'єктів права інтелектуальної власності.
29. Літературні та художні твори як об'єкти права інтелектуальної власності: загальна характеристика.
30. Комп'ютерні програми, компіляції даних (бази даних), компонування (топографії) інтегральних мікросхем як об'єкти права інтелектуальної власності.
31. Загальна характеристика виконання як об'єкта права інтелектуальної власності.
32. Фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення як об'єкти права інтелектуальної власності.
33. Характеристика наукових відкриттів.
34. Правове регулювання винаходів, корисних моделей, промислових зразків та раціоналізаторських пропозицій.
35. Науково-технічний прогрес як основа інтелектуальної власності.
36. Комерційна таємниця і права на неї.

37. Контрафактна продукція і плагіат.
38. Корисна модель і права на неї.
39. Сорти рослин та породи тварин як об'єкти права інтелектуальної власності.
40. Правове регулювання комерційних (фірмових) найменувань, торговельних марок, географічних зазначень та комерційної таємниці.
41. Способи використання об'єкта права інтелектуальної власності.
42. Поняття правового захисту інтелектуальної власності.
43. Форми захисту прав інтелектуальної власності: судові та позасудові.
44. Суб'єкти звернення за захистом інтелектуальної власності.
45. Охорона прав інтелектуальної власності в адміністративному та кримінальному праві.
46. Процесуальні гарантії захисту прав інтелектуальної власності.
47. Судовий захист права інтелектуальної власності.
48. Адміністративно-правові засоби захисту авторського права.
49. Система органів державної охорони інтелектуальної власності.
50. Завдання Державного департаменту інтелектуальної власності.
51. Загальні уявлення про авторське право і суміжні права.
52. Виконання рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності.
53. Охороноздатність за авторським правом матеріалів, розміщених в мережі Інтернет.
54. Охорона авторським правом творів, розміщених в Інтернеті. Види та зміст авторських прав в Інтернеті.
55. Поняття та ознаки авторського ліцензійного договору.
56. Загальна характеристика видів авторських ліцензійних договорів.
57. Поняття, ознаки, зміст, порядок укладання та виконання договорів на створення, видання, розповсюдження та використання об'єктів авторського права.
58. Відповідальність сторін за неналежне виконання чи невиконання авторських договорів.
59. Поняття та ознаки суміжних прав.

60. Поняття та загальна характеристика промислової власності.
61. Правові засади державного регулювання промислової власності в Україні.
62. Об'єкти промислової власності: поняття, види та загальна характеристика.
63. Поняття та ознаки недобросовісної конкуренції.
64. Міжнародно-правова регламентація захисту від недобросовісної конкуренції.
65. Загальна характеристика законодавства України, що закріплює захист від недобросовісної конкуренції.
66. Види захисту від недобросовісної конкуренції.
67. Правова характеристика недобросовісної реклами, демпінгу, промислового шпіонажу та підкупу покупців конкурента.
68. Система органів управління у сфері захисту від недобросовісної конкуренції.
69. Охорона репрографії.
70. Аудіо- і відеозаписи.
71. Супутники: типи супутників.
72. Поширення по кабелю.
73. Правова природа засобів індивідуалізації товаровиробників.
74. Поняття та ознаки товарного знаку.
75. Комерційні найменування та їх види.
76. Роль та функції товарних знаків в суспільному виробництві.
77. Загальна характеристика законодавчих актів про знаки на товари та послуги.
78. Види знаків та вимоги, яким вони мають відповідати, щоб набути правової охорони.
79. Зміст права власності на товарний знак.
80. Міжнародно-правовий захист від комерційних підробок.
81. Набуття права інтелектуальної власності на географічне зазначення.
82. Суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення.
83. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення.
84. Охоронні документи в праві інтелектуальної власності.
85. Патентне право: поняття і предмет.
86. Порядок державної реєстрації авторського права.

87. Права інтелектуальної власності на твір, створений на замовлення.
88. Публічне виконання творів в авторському праві.
89. Реєстрація авторського права на твір.
90. Реєстрація об'єкта промислової власності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
3. Господарсько-процесуальний кодекс від 6 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56.
4. Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" від 01.12.1998р // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 3.
5. Закон України "Про охорону прав на сорти рослин" від 17.01.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 8.
6. Закон України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" від 01.06.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 12.
7. Закон України "Про інформацію" від 02.10.92 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48.
8. Закон України "Про професійних творчих працівників та творчі спілки" від 07.10.97 р. // Голос України. – 1997. – 6 листопада.
9. Закон України "Про авторське право і суміжні права" від 11.07.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 11.
10. Закон України "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" від 15.12.93 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7.
11. Закон України "Про охорону прав на промислові зразки" від 15.12.93 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7.

12. Закон України "Про державну таємницю" від 21.09.99 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 2.
13. Закон України "Про охорону прав на зазначення походження товарів" від 21.12.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 6.
14. Методичні рекомендації про порядок складання, подачі і розгляду заяви на раціоналізаторську пропозицію. Наказ Держпатенту України від 27.08.95р. № 131 // Інновація. – 1995. – № 14–15.
15. Положення про Державний реєстр свідоцтв України на знаки для товарів і послуг та порядок видачі свідоцтв. Наказ Держпатенту України від 5 грудня 1995р. № 180 // Інновація. – 1996. – № 1–3.
16. Положення про порядок оформлення та використання прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки, що становлять державну таємницю. Постанова Верховної Ради України від 19.01.95р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 3.
17. Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних, повітряних). Постанова Кабінету Міністрів України від 10.08.94 № 545 // Збірник постанов Уряду України. – 1994. – № 11.
18. Положення про свідоцтво на раціоналізаторську пропозицію. Наказ Держпатенту України від 22.08.95р. № 129 // Інновація. – 1995. – № 14–15.
19. Правила складання та подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг. Наказ Держпатенту України від 28.02.95 р. // Інновація. – 1996. – № 1–3.
20. Про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.08.95р. № 532 // Збірник постанов Уряду України. – 1995. – № 10.
21. Про мінімальні ставки авторської винагороди за використання творів літератури і мистецтва. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 листопада 1994 р. // Збірник постанов Уряду країни. – 1995. – № 2.
22. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356.

23. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: у 2 кн. / за ред. А. С. Довгерта. – Кн. 1: Нормативні акти і документи. Європейська інтеграція України / уклад. Р. В. Дроб'язко. – К.: Ін Юре, 2001. – 520 с.; Кн. 2: Виступи, статті європейських спеціалістів / уклад. В. С. Дроб'язко. – К.: Ін Юре, 2001. – 460 с.
24. Азбука авторського права / под ред. Е. В. Тарасовой. – М., 1982.
25. Азимов Ч. Н. Договорные отношения в области научно-технического прогресса. – Харьков, 1981.
26. Андрошук Г. А., Работягова Л. И. Патентное право: правовая охрана изобретений: учеб. пособие. – К.: МАУП, 1999. – 212 с.
27. Антимонов Б. С., Флейшниц Е. А. Авторское право. – М., 1957.
28. Бабиця І. А. Авторське, винахідницьке право, право на відкриття і міжнародний захист авторських прав. – К., 1997. – 107 с.
29. Белов В. В., Витапись Г. В., Денисов Г. М. Интеллектуальная собственность. Законодательство и практика его применения: учеб. пособие. – М.: Юрист, 2002. – 288 с.
30. Введение в интеллектуальную собственность // ВОИС, 1998. – 652 с.
31. Інтелектуалознавство / за ред. М. Н. Курко. Міжрегіональна Академія управління персоналом.
32. Зобов'язальне право. Теорія і практика / за ред. О. В. Дзери. – К., 1998.
33. Мельник О. М. Проблеми охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності в Україні. – Харків, 2002. – 362 с.
34. Право інтелектуальної власності: Академ. курс: підручник для студ. вищ. навч. закладів / за ред. О. А. Підпригори, О. Д. Святоцького. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: Концерн “Вид. Дім “Ін Юре”, 2002. – 672 с.
35. Промисловий зразок [Текст] / Л. І. Ніколаєнко [и др.] ; ред. В. Л. Петров ; Державне патентне відомство України. – К. : Вид. Дім “Ін Юре”, 2009. – 124 с.
36. Селиванов М. В. Защита права на компьютерную программу: теория и практика: учебно-практ. пособие. – Харьков: Эспада, 2004. – 176 с.

37. Цира А. Франчайзинг и франчайзинговый договор. – К., 2002. – 240 с.
38. Черкес М. Е. Правовое регулирование деятельности в Интернете: монография. Часть 1. – Одесса: Латстар, 2002. – 88 с.
39. Шишка Р. Б. Охорона права інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект: монографія. – Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 368 с.
40. Шестимиров А. А., Минав А. А. Промышленные образцы. – М., 1996. – 397 с.
41. Стефан М. И. Ответственность за нарушение авторских и смежных прав // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1996. – № 9. – С. 32–35.
42. Штумпф. Лицензионный договор. – М.: Прогресс, 2008.

Додаткова

43. Декларація про державний суверенітет України. Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 серпня 1990 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1990. – № 31. – Ст. 429.
Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р.// Відомості Верховної Ради Української РСР, - 1971. – Додаток до № 50. – Ст. 375.
44. Загальна Декларація прав людини від 10 грудня 1948 р.
45. Стокгольмська конференція з інтелектуальної власності 1967 року, що заснувала Всесвітню організацію інтелектуальної власності.
46. Бернская конвенция об охране литературных и художественных произведений от 9 сентября 1886 г.: Интеллектуальная собственность: нормативно-правовые акты / под общ. ред. А. Д. Святоцкого, В. П. Петров. – Т. 2. – К.: Ин Юре, 1999.
47. Всемирная конвенция об авторском праве (пересмотренная в Париже 24 июля 1971 года) // Международные нормативные акты ЮНЕСКО. – М.: Логос, 1993. – С. 435–450.
48. Ніццька угода про Міжнародну класифікацію товарів та послуг для реєстрації знаків 1957 року.

49. Мадридское соглашение о международной регистрации знаков от апреля 1891 г.: Интеллектуальная собственность: нормативно-правовые акты / под общ. ред. А. Д. Святоцкого, В. П. Петрова. – Т. 2. – К.: Ин Юре, 1999.
50. Парижская конвенция по охране промышленной собственности от 20 марта 1883 года, пересмотренная в Брюсселе 14 декабря 1900 г., в Вашингтоне 2 июня 1911 г., в Гааге 6 ноября 1925 г., в Лондоне 2 июня 1934 г., в Лиссабоне 31 октября 1958 г. и в Стокгольме 14 июля 1967 г.: Интеллектуальная собственность: нормативно-правовые акты / под общ. ред. А. Д. Святоцкого, В. П. Петрова. – Т. 2. – К.: Ин Юре, 1999.
51. Закон України "Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акту від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року)" // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 21. – С. 155.
52. Закон України "Про ратифікацію Угоди про співробітництво в галузі охорони авторського права і суміжних прав" // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 5. – С. 32.
53. Інтеллектуальна власність в Україні: правові основи і практика. – Наук.-практ. видання: у 44 т. / за заг. ред. О. Д. Святоцького. – К.: Ін Юре, 2009. – С. 480.
54. Матвійчук В. К. Інтеллектуальна власність як джерело інноваційного розвитку національного господарства / Матвійчук В. К., Чугаєнко Ю. О., Савенков О. І.; Нац. акад. упр. – Київ : Нац. акад. упр., 2013. – 463 с.
55. Промислова власність в Україні: проблеми правової охорони: зб. наук. статей / за ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ПАН України, 2011. – 548 с.
56. Ромашок О. І. Інтеллектуальна власність : навч. посіб. для студ. екон. спец. / О. І. Романюк; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, кафедра прав. і загальнонаук. дисциплін. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. – 268 с.

57. Хрідочкін А. В. Інтелектуальна власність : навч. посіб. / А. В. Хрідочкін, А. А. Хрідочкіна, О. В. Леонова; Дніпропетр. гуманіт. ун-т. – 2-ге вид., допов. і випр. – Дніпропетровськ : ДГУ, 2014. – 379 с.
58. Шершеневич Г. Ф. Авторское право на литературные произведения. – Казань, 2011. – 313 с.
59. Шишка Р. Б. Охорона права інтелектуальної власності: авторсько правовий аспект: монографія. – Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2011. – 368 с.
60. Ястремська О. О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. / Ястремська О. О.; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2013. – 123 с.
61. Право інтелектуальної власності: підручник / [за заг. ред. О. І. Харитонової]. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 540 с.
62. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. / [Еннан Р. Є., Менсо С. В., Романадзе Л. Д. та ін.]. – К.: Алерта, 2016.– 492 с.